TÜRKİYE İÇİN KENTSEL DÖNÜŞÜM NE KADAR RASYONEL?

Üzülerek söylemek gerekirse, ülkemizin depreme ne kadar hazırlıklı olduğunu 6 Şubat depremlerinde tecrübe edildi: 60 bin can kaybı ve 100 milyar $' dan fazla maliyet. Üstelik bu depremin olacağının, kaçınılmaz olduğunun bütün bilim adamları tarafından defalarca ifade edilmesine rağmen.

İstanbul'da arşiv kayıtlarına bakıldığında, **250 yıl arayla büyük depremlerin meydana geldiğini** görebiliyoruz. "*Faylar nasıl kırılacak, faylar ne kadar uzun, hangi büyüklükte deprem olur?*" gibi laflar, bir kesim için önemli konular olsa da muhtemel İstanbul depremi hakkında bize en sağlam bilgiyi bize sadece arşiv kayıtları verir. Bu bağlamda, yapılan spekülasyonlar bir tarafa konulup, geçmişte meydana gelmiş yıkıcı depremler baz alınarak hazırlık yapılmalı.

Siyasetten anlamam. Bu nedenle siyasi iktidarın neden kentsel dönüşümü öne çıkardığını, güçlendirme alternatifini göz ardı ettiğini anlayabilmiş değilim. **Dünyanın en zengin ülkeleri Japonya, ABD, Avrupa ülkelerinde riski yapılar güçlendirme ile yapısal güvenliğe kavuşturulur.** İstanbul'da yapılan kayıp tahmin analizlerine göre 300 bin 'den fazla riskli bina var. Bu kadar büyük bir yapı stokunun kentsel dönüşümle risklerinin bertaraf edilmesi **hem zaman hem de maliyet açısından rasyonel değildir.**

Yeni yapılacak bir binada da güçlendirilecek binada da performans hedefi aynıdır: Kontrollü hasar.

Eğer bina çok kötü durumda (aşırı korozyon, önemli yapısal düzensizlikler vs..) değilse deprem güvenliğinin 3 ayda sağlanması mümkündür, örnekleri mevcuttur. Bir binanın kentsel dönüşüm sürecinden iskân edilebilir konumuna gelmesi için 3 yılı gözden çıkarmamız lazım.

2008-2012 yılları arasında "*Improving the Quality of Suburban Building Stock*" konulu 35 Avrupa ülkesinden bilim adamlarının katıldığı bir projede görev yaptım. Proje, 2nci Dünya savaşı sonrasında yapılan binalar hakkında idi. Bu projede "*bu binaları yıkıp yeniden inşa edelim*" gibi bir gündem asla olmadı. Rahmetli Annem, "*fakir insanın aklı da fakirdir*" derdi. Nedense aklı fakir ülkelerde yıkıp yeniden yapmak tek alternatifmiş gibi sunuluyor. Zengin ülkelerin neden zengin oldukları, fakir ülkelerin ise neden fakir kaldıklarını bu durum açıklamıyor mu? Kentsel dönüşüm olmasın diyemeyiz. Ama konjüktürün aksine 2nci planda olmalı. Mühendislik görmemiş, sonradan imar affıyla ruhsatlandırılmış binalarda muhtemelen gerekebilir.

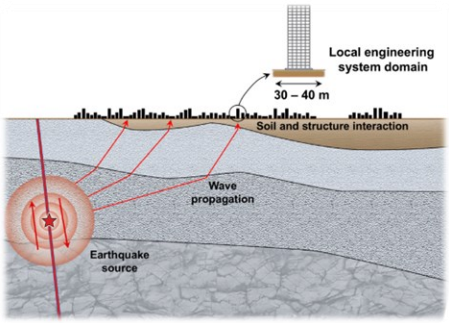

17 Ağustos Marmara depreminden beri İstanbul depremini konuşuyoruz. Deprem her türlü hazırlıklarını yapmış, vurmak için geri sayım yapıyor. Peki biz ne kadar hazırız?